

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Профил и структура на Бизнес средата в Столична Община

1. Икономическа структура и перспективи за растеж

1.1. Ръст на скорошното икономическо развитие на София. Двигатели за този ръст. Сравнение на БВП, произведен в София с този в други български градове.

Икономиката на София се развива последните 8-9 г. с много високи темпове. Основните предпоставки и двигател на растежа са:

- Историческото развитие на София като **икономически център** на страната;
- Последователната политика по отношение на регионалното развитие за създаване на организационни, икономически, градоустройствени и финансови условия за развитието на **София като елемент от системата европейски градове от първи ранг** и “отварянето” на Столицата във всички географски посоки;
- **Устойчивото развитие на града, чрез привличането на корпоративни** (бизнес паркове, финансови и търговски услуги, индустриални и бизнес сгради, подобряване и разширяване на частния сектор при осъществяване на общински дейности и др.) и **институционални инвеститори** за изпълнение на основните инфраструктурни проекти на града;
- **Чуждестранните инвестиции** в регистрираните в София стопански субекти за периода 1992 – 2007г. са за 18 182 млн.щ. долара , т.е. 68,7 % от преките инвестиции за страната.
- Столична община е с **добър кредитен рейтинг** - BB+/Positive/(от Standard & Poors за 2007 г.)
- София е с **най-висок за страната Индекс на човешкото развитие** (ИЧР) изчислен по методиката на ООН -0,849 (2002 г), като индекса на грамотност е 0,996;
- **Добре развита финансовата инфраструктура** - представена от централите на близо 30 търговски банки, фондова и стокова борса, над 50 застрахователни, пенсионни и здравно осигурителни дружества.
- Съществуват няколко **добре развити бизнес парка, множество бизнес центрове от висок клас.**
- **Образователното ниво на работната сила е много добро** – над 45 % от заетите (2006г.) са със висше или колежанско образование, при средно за страната (без София) 21 %, а над 51% със средно и средно специално образование;
- София е с традиции в развитието на **университетското образование**. Тук са локализираны почти половината от висшите училища в страната (20 от общо 42 ВУЗ, в които се обучават 42% от всички студенти);
- Общината е със **силно развити транспортни функции и инфраструктура**. Столицата е най-големият и най-силно развит комплексен транспортен център в страната. От тук водят началото си повечето пътни и железопътни трасета в страната - автомагистрала “Тракия” и “Хемус”, първокласните пътища Е 80, Е 871, Е 79 и др., както и ж.п. линии София – Бургас, София – Варна, София – Кулата, София – Видин, София – Калотина, София – Свиленград. За нуждите на въздушния транспорт функционира и най-голямото международно летище в страната с 2 терминала и капацитет 4,4 милиона пътници годишно с възможност от разширение
- Град София е **уникално кръстовище на четири световни транспортни направления.**

Най-универсалния измерител за икономическото развитие- **Брутният вътрешен продукт(БВП)** по текущи цени е нараснал от 1999 г. с **304%** по текущи цени. За страната този процент е 238%, а изчислен без БВП на София е 214 %.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Отчетена и прогнозна стойност на Брутният вътрешен продукт (БВП) за страната и в това число за територията на София (регионален БВП) за периода 1999-2011 година (по текущи цени)

Показатели	Ревизирани отчетни данни										Прогноза			
	Мярка	1999 г.	2000 г.	2001г.	2002 г.	2003г.	2004 г.	2005 г.	2006 г.	2007 г.	2008 г.	2009 г.	2010 г.	2011 г.
Брутен вътрешен продукт-общо за страната	Млн.лв	23 790	26 753	29 709	32 402	34 628	38 822	42 797	49 361	56 520	66 400	73 485	80 059	87 520
Ръст към 1999 г.=100	%	100	112	125	136	146	163	180	207	238	279	309	337	368
Брутен вътрешен продукт-общо за страната без София	Млн.лв	17 599	20 155	21 504	22 973	24 656	27 429	29 538	32 917	37 670	43 957	48 427	52 519	57 326
Ръст към 1999 г.=100	%	100	115	122	131	140	156	168	187	214	250	275	298	326
Брутен вътрешен продукт-София	Млн.лв	6 191	6 598	8 205	9 429	9 972	11 393	13 259	16 444	18 850	22 443	25 058	27 540	30 194
Ръст към 1999 г.=100	%	100	107	133	152	161	184	214	266	304	363	405	445	488
Относителен дял на БВП-София към общия за страната	в %	26,0	24,7	27,6	29,1	28,8	29,3	31,0	33,3	33,4	33,8	34,1	34,4	34,5
БВП на човек от населението в София	В лева	5135	5422	6988	7938	8299	9384	10811	12327	15214	18027	19967	21685	23498
	В Евро	2625	2772	3573	4058	4243	4798	5527	6302	7778	9216	10208	11087	12013

Забележка: До 2007 г. данните са отчетни, направени по методологията и данни на НСИ, а за 2008-2011 г. - прогнозни.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Спрямо другите области, регионалният БВП във всички години е бил най-висок, както в абсолютен размер така и на човек от населението в диапазона от 2 до 4 пъти.

БВП произведен в София за 2006 г.(окончателни данни) е 16 444 млн.лв.- 33,3% от общия за страната (2005г.-13 259 млн.лева 31%, 2004г.-11 393 млн. лева 29,7%) **с ръст по текущи цени 19%** спрямо 2005 г. Брутната добавена стойност е 82 % от регионалния БВП.

Както вече посочихме БВП за 2007 г.общо за страната е 56 520 млн. лева или 28 896 млн. евро. На човек от населението е 7 341 лв.(3753 евро) с ръст по текущи цени спрямо 2006 г. от 14,5 %.

За София за 2007 г.(предварителни данни) той ще е около 18 850 млн. лева. или 15 214 лева (7 778 евро) на човек от населението (при средногодишно постоянно население по НСИ 2007 г. 1 239 хил.чов.). На един зает БВП е 27 885 лева или 14 255 евро, при средно за страната 15 218 лв. или 7 780 евро. **БВП на човек от населението в София е 2 пъти по-висок от средния за страната.** Ръстът спрямо 2006 г. е 17 % и относителен дял от общо за страната - 33,4%. В сектора на селското и горско стопанство се създава около 0,5 % от регионалната брутна добавена стойност, в индустрията 23-24 % и в услугите около 75,5-76,5 %. Основния ръст продължава да е в сферата на услугите –финансови, недвижими имоти, ремонт и търговия, а през последните 5 години и в сектора на телекомуникациите и високите технологии.

По парите на покупателната способност (ППС) БВП/човек от населението за София е 17 660 (2007 г.). По този показател, колкото и условен да е той, София има **БВП на човек от населението около 72 %** от средното ниво на Европейския съюз (ЕС = 27 за 2007 г. - 24 700, а за **България 9 460 или 38,1%**).

Очакванията, при прогнозирания темп на растеж и подобряване структурата на икономиката, БВП създаван на територията на София да достигне до 2015 г.ниво от 85-87% от средното за ЕС=27 или нарастване с 13-15 процентни пункта (за периода 2001-2007 г. нарастването на нивото е с около 15 процентни пункта)

2. Производство и заетост по икономически сектори; структура на промишления сектор в общината по производство и заетост; сравнение с други общини.

Стопанската конюнктура в столицата през последните години непрекъснато се подобрява. като 2007г. е по-благоприятна от предходната година и запазва положителните тенденции на развитие. Все още продължава динамичното отраслово реструктуриране в условия на конкуренция. Обуславянето на София като икономически и социален център на страната, концентрацията на множество организации и институции, както и урбанизацията, предопределят **доминантна роля на сектора на услугите.**

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората**Обща характеристика на Столичната икономика:****Структура на икономиката по някои основни показатели / в проценти*¹**

Икономически дейности	Приходи от дейността		Произведена Бруто продукция		Нето Финансов резултат	
	2005	2006	2005	2006	2005	2006
По години	2005	2006	2005	2006	2005	2006
Общо	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Селско, ловно, горско и рибно стопанство	0,2	0,2	0,3	0,3	0,2	0,1
Добивна промишленост	0,1	0,1	0,2	0,2	0,4	0,2
Преработваща промишленост	13,4	12,9	26,1	25,6	12,2	10,7
Електроенергия, газ и вода	4,8	4,5	4,8	3,1	6,4	4,9
Строителство	6,6	7,5	14,0	15,9	7,0	8,0
Търговия, ремонт на автомобили, лични вещи и стоки за домакинството	55,0	54,2	19,0	18,5	30,6	31,1
Хотели и обществено хранене	1,0	1,1	1,7	1,7	1,3	1,5
Транспорт, складиране и съобщения	8,9	8,2	16,9	15,7	15,1	14,1
Операции с недвижими имоти и бизнес услуги	7,3	8,4	12,3	13,5	21,5	23,2
Образование	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,2
Здравеопазване	0,9	0,7	1,0	1,1	0,4	0,6
Други дейности обслужващи обществото и личността	1,8	2,1	3,4	4,2	4,9	5,4

*¹ Данните са окончателни за 2006 г. и се отнасят за нефинансовите предприятия. Използвани са данните за 2006, тъй като регионалните данни за 2007 г., съгласно планираните срокове на НСИ и ТСБ-София, ще са готови след 25 декември 2008 г.

От данните в таблицата се вижда, че отрасълът на “Търговия, ремонт на автомобили, лични вещи и стоки за домакинството” остава с най-голям дял в приходите от дейността /54%/ и във финансовия резултат /31%/, следван от “Преработваща промишленост” съответно 12,9% и 10,7% (без негативните резултати на “Кремиковци” АД, финансовия резултат в този подотрасъл, би бил значително по-добър). Все по-голям дял имат в приходите и особено във финансовия резултат, имат отраслите “Строителство” и “Операции с недвижими имоти и бизнес услуги”, които е и с най-голям дял и във финансовия резултат 23,2%. В сравнение с други големи градове в страната (Виж посочените по надолу в текста сравнителни данни), София има значително по-малък аграрен сектор, сравним по обем индустриален сектор и значително по-голям сегмент на търговията, бизнес услугите, транспорта, телекомуникациите и логистиката. В София има и голям сегмент (необхванат в тези таблици) на финансово посредничество, кредит, застраховки в които са заети над 23 хил. човека.

За 2007г. **приходите от дейността** на предприятията от нефинансовия сектор (по текущи цени) в София по предварителни данни са за над 78 000 млн.лв и имат ръст с 24,5% към тези за 2006 г. (62 640 млн.лева). За 2006 към 2005г този ръст е 25 %, а за 2005 към 2004 г. 18%. За страната този ръстове са били по години с 2-5 процентни пункта по-ниски. Същественият разлики в структурата на продажбите през последните няколко години, са тези в телекомуникационните услуги, строителството и продажбите на недвижими имоти където ръстовете продължават да са значителни. Пофакторният анализ сочи **реален годишен растеж от 9 до 13 % последните 4 години**, в.т. ч. 2-3 % от структурни промени в полза на по-производителните високотехнологични отрасли, останалата част от фактическия ръст или 6-12 % за сметка на нарастване на цените на стоките и услугите.

По показателя **произведена бруто продукция** (свкупността от стоки и услуги произведена от предприятията на територията на столицата) първичният сектор е с дял по-малък от 0,5% , вторичният (индустрията)- с 45% и третичният (на услугите) - с най-висок дял – 55%, както и предишните години.

Относителния дял на София в **постъпленията от продажби** на стопанските субекти продължава да нараства -от 40.4% от общите в страната през 2002 г., на 41.6% за 2003 г. За 2004-2006 г. относителния дял е около 42-42,8%. За 2007 г. по предварителни данни - 43,5%.

Динамика (растеж) на основните количествени показатели в проценти(%)

Икономически дейности	Приходи от дейността		Динамика в %	Произведена Бруто продукция		Динамика в %	Нето Финансов резултат		Динамика в %
	2005	2006		2005	2006		2005	2006	
По години	2005	2006		2005	2006		2005	2006	
Общо	49899	62640	125,4	23680	29707	125,5	1960	3131	159,7
Селско, ловно, горско и рибно стопанство	117	130	111,1	78	91	116,7	1	0	0,0
Добивна промишленост	57	60	105,3	54	60	111,1	10	9	90,0
Преработваща промишленост ^{*1}	6665	8078	121,2	6178	7604	123,1	102	174	170,6
Електроенергия, газ и вода	2406	2810	116,8	1145	920	80,3	182	204	112,1
Строителство	3306	4708	142,4	3321	4728	142,4	107	195	182,2
Търговия, ремонт на автомобили, лични вещи и стоки за домакинството	27424	33922	123,7	4507	5507	122,2	677	1159	171,2
Хотели и обществено хранене	508	669	131,7	393	507	129,0	-9	17	-188,9
Транспорт, складиране и съобщения	4422	5156	116,6	4013	4673	116,4	335	391	116,7
Операции с недвижими имоти и бизнес услуги	3648	5276	144,6	2916	4014	137,7	458	747	163,1
Образование	36	52	144,4	34	46	135,3	2	5	250,0
Здравеопазване	428	438	102,3	237	314	132,5	-13	16	-123,1
Други дейности обслужващи обществото и личността	881	1341	152,2	804	1243	154,6	111	212	191,0

^{*1}Данните са окончателни за 2006 г. и се отнасят за нефинансовите предприятия Използвани са данните за 2006. тъй като регионалните данни за 2007г., , съгласно планираните срокове на НСИ и ТСБ-София, ще са готови след 25 Декември 2008 г.

(*)Данните 2006 г. за съпоставимост по обхват и методика от 2005г.

Ръстът на **приходите от дейността** е 25,4%, като с най-високи темпове са се развивали отраслите “Операции с недвижими имоти и бизнес услуги” с 44,4%, и “Строителство” 42,4%.

Произведената **бруто продукция** е нараснала с 25,5 %, в т.число най-много в отраслите “Операции с недвижими имоти и бизнес услуги” с 40,6%, и “Строителство” 40,9%.

Тези темпове ще се запазят и през следващите няколко години с все по- голям дял на производството на стоки за дълготрайна употреба, високотехнологичните стоки и услуги. Известно забавяне на темповете на растеж е вероятно да има в сектора на строителството и операции с недвижими имоти. Добра перспектива в този контекст ще имат някои отрасли на машиностроенето, производството на резервни части и комплектровка, промишлени и битови електротехнически изделия, които имат традиции, база в София и ниски вътрешни цени т.е. при ограничения кредитен и собствен ресурс на потребителите(които досега предпочитаха вноса), биха били конкурентноспособни на българския пазар.

Финансовият резултат от дейността на столичната икономика е **положителен и е с 59,7% по висок от предходната година**. През 2006 г. по окончателни данни нивото на оперативната рентабилност е 6,24 % (при средно за страната 5,80%), нето финансовия резултат 3 131 млн. лева., а рентабилността от продажбите (печалба на 100 лева приходи от продажби) 5, 30 лева (при средно за страната 4,96%) – един добър и устойчив показател. Най-голям ръст на печалбите имат “Строителство” - с 82,2% ,”Търговия, ремонт на автомобили,лични вещи и стоки за домакинството” - с 71,2% и “Преработваща промишленост” - с 70,6%.

Делът на **частния сектор** в продажбите е близо 86-87 %, като в услугите този дял е над 95%.

Микро, малките и средни предприятия (2006г.), отчитат 71% от общо приходите от дейността на икономическите субекти в София, като най-голям е делът (59%) на тези от сектора на търговията и ремонта. Предприятията с до 9 заети са с 28% от общия обем на продажбите (43 407 млн. лева), тези с 10-49 заети - 35% и 50-249 заети - 37 %.

В София икономически активни (2006г.) са били 48 593 хиляди стопански субекта (предприятия), от които с до 9 заети са 85%, тези с 10-49 заети - 12,4% и 50-249 заети - 2,6%. Последните години постепенно нараства делът на предприятията с 10-49 заети, за сметка на тези с до 9 заети, а средногодишно тези предприятия нарастват с около 2 хиляди.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Продажбите на дребно в София са за около 7 300-8 000 млн. лева и са 38-40% от общите за страната. Годишният ръст за 2007 г. е около 17-21 % по текущи цени - главно за сметка на стоки за дълготрайна употреба, жилища, МПС. Главна предпоставка, наред с по-високата платежоспособност на жителите на София, е значително увеличение на потребителските и ипотечните кредити, лизинга, както и концентрацията на големи търговски центрове, специализирани магазини и центрове за услуги, което привлича клиенти от цялата страна. В София са регистрирани 16 333 магазина за продажба на дребно, в т.ч. 11 599 за продажба на нехранителни стоки. Средногодишният размер на продажбите е 440-490 хил.лв.

Съотношението между продажбите на хранителните и нехранителни стоки е 27:73 %.

Структура на промишлеността

Подсектори / показатели	Предприятия 2006 г.		Произведена продукция в млн. лева					Заети 2006 г.	
Мярка/Отн. дял в проценти(ОД%)	Брой	ОД%	2005г.	ОД%	2006г.	ОД%	2006 към 2005 в %	Човека	ОД%
Подсектори на промишлеността - Общо	4024	100,0	7377	100,0	8734	100,0	118,4	93378	100,0
Добивна промишленост	29	0,7	54	0,7	60	0,7	111,1	1260	1,3
Преработваща промишленост *	3952	98,2	6178	83,7	7753	88,8	125,5	84092	90,1
Производство на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия	473	11,8	868	11,8	1177	13,5	135,6	15015	16,1
Производство на текстил и облекло	420	10,4	212	2,9	263	3,0	124,1	11664	12,5
Производство на лицеви кожи и изделия от тях	35	0,9	36	0,5	41	0,5	113,9	561	0,6
Производство на дървен материал и изделия от него, без мебели	93	2,3	23	0,3	26	0,3	113,0	1014	1,1
Производство на дървесна маса, хартия и картон; издателска дейност	866	21,5	497	6,7	612	7,0	123,1	10708	11,5
Производство на кокс и рафинирани нефтопродукти**
Производство на химични вещества, продукти и влакна	125	3,1	357	4,8	391	4,5	109,5	4944	5,3
Производство на изделия от каучук и пластмаси	192	4,8	165	2,2	230	2,6	139,4	3558	3,8
Производство на продукти от други неметални минерални суровини	140	3,5	245	3,3	348	4,0	142,0	3407	3,6
Металургия и производство на метални изделия, без машини	524	13,0	1508	20,4	2209	25,3	146,5	15219	16,3
Производство на машини и оборудване, без електро-оптично	279	6,9	186	2,5	236	2,7	126,9	4164	4,5
Производство на електро-оптично и друго оборудване	411	10,2	567	7,7	519	5,9	91,5	7957	8,5
Производство на превозни средства	36	0,9	22	0,3	23	0,3	104,5	815	0,9
Други подотрасли на преработваща промишленост и с непоказани данни	357	8,9	498	6,8	535	6,1	107,4	5065	5,4
Производство и разпределение на електроенергия, газ и вода	43	1,1	1145	15,5	920	10,5	80,3	8026	8,6

(*)Данните 2006 г. за съпоставимост по обхват и методика от 2005г. Използвани са данните за 2006, тъй като регионалните данни за 2007 г. съгласно планираните срокове на НСИ и ТСБ-София, ще са готови след 25 Декември 2008 г.

(**)Предприятията са под 3 броя или произвеждат 85% от продукцията и не се показват съгл. чл.25 от Закона за статистиката.

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

Най –голяма по броя на предприятията е обработващата промишленост-98,2%, а с най-големи дялове са подотраслите "Производство на дървесна маса, хартия и картон; издателска дейност" с 21,5%, "Металургия и производство на метални изделия, без машини" – 13,0%, "Производство на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия" – 11,8% "Производство на електро-оптично и друго оборудване" – 10,2%.

През 2006г. **произведената продукция** (по текущи цени), нараства с 118,4% спрямо 2005г., като ръст бележат обработващата индустрия с 25,5% и добивната 11,1%. Големи ръстове има в почти всички отрасли. С най-голям относителен дял (ОД%) са подотраслите "Металургия и производство на метални изделия, без машини" – 25,3%, "Производство на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия" – 13,5%, "Производство на дървесна маса, хартия и картон, издателска дейност" – 7% , "Производство на електро-оптично и друго оборудване" с 6%, "Производство на химични вещества, продукти и влакна" – 4,5% и др.

Експертна оценка показва, че високотехнологичните подотрасли произвеждат около 11-13% от промишлената продукция.

В промишлеността (2006г.) са заети около 93 хил. човека или 19,5% от заетите в нефинансовия сектор.

Относителният дял на столичната икономика към общо за страната по основни показатели е: 27,4% от общо заетите, 42,8% от приходите от продажби, 19% по брой на икономически активните предприятия и 43,5% от дълготрайни активи. В т.ч. **София е на първо място в страната** и то със значителни дялове, а по рентабилност на продажбите, над средното за страната ниво.

3. Общи и преки чуждестранни инвестиции в общината за последните 3-5 години в сравнение с данните за цялата страна.

Чуждестранните инвестиции за последните 5 години за страната и за София са посочени в таблицата по долу, от която видно, че по години и общо за периода в Столична община са инвестирани 15 418млн.щ.долара или 67% от общите инвестиции. Високият относителен дял е характерен и за целия период от 1992г. насам.

Показателно е също, че динамиката в растежа на инвестициите е особено висока именно в този период, когато привлечените инвестиции са 87% от тези за целия период 1992-2007 г. За София този процент е 85%.

Показатели/години	Мярка	2003 г.	2004 г.	2005 г.	2006г.	2007 г.	2003-2007г.
Общо за страната	млн.щ.д.	2097	3443	3862	5172	8356	22930
Ръст 2003=100	%	100	164	184	247	398	xxx
София(столична община)	млн.щ.д.	1279	2211	2361	2963	6603	15418
Ръст 2003=100	%	100	173	185	232	516	xxx
Отн.дял на София - в %	%	61,0	64,2	61,1	57,3	79,0	67,2

Преките чуждестранни инвестиции в България през 2007г. са 6 109 млн.евро (8 356 млн.щ.долара) или 21,1% от БВП (Забележка:От 2007г. АЧИ и БНБ отчитат чуждестранните инвестиции в ЕВРО. По тази причина само основните и някои годишни данни са преизчислени , а повечето от разрезите за инвестициите с натрупване от 1992 г.не са посочени). За 2006г. тези числа са 5 172 млн.щ.долара или 16,4% от БВП, а за 2005г. 3 862 млн.щ.д.или 14,1% от БВП.

С най-големи инвестиции през годината са: Белгия-1066 млн.щ.д., Великобритания - 996 млн. щ.долара, Австрия – 841млн. щ.д, Холандия - 799млн. щ.д., Гърция - 750млн. щ.д., Испания - 523млн. щ.д., Австрия - 841млн. щ.д, Кипър – 462 млн. щ.д, Унгария - 324млн. щ.д., Ирландия - 309млн. щ.д, Германия - 266 млн. щ.д. и др.

За периода 1992 –2007г. в България са инвестирани пряко 26 463 млн. щ. долара (\$3 350 на човек от населението), като лидери в инвестирането са: Австрия с 4 407 млн. щ.д., Нидерландия с 2 874 млн. щ.д., Великобритания с 2 582 млн. щ.д., Гърция с 2 570 млн. щ.д., Белгия с 1 889 млн. щ.д., Германия с 1 473 млн. щ.д., Унгария с 1 188 млн. щ.д., Италия с 1 110млн. щ.д., САЩ с 1 021

Европейски съюз

ОПАК. Експерти в действие

Европейски социален фонд
Инвестиции в хората

млн. щ.д., Швейцария с 1 001 млн. щ.д., Чехия с 857 млн. щ.д. и т.н., като още 16 страни са с участие над 100 млн.щ.долара.

За периода 1998-2007г. най-голям е относителният дял на инвестициите в Операции с недвижими имоти, наемодателна дейност и бизнес услуги - 21%, Преработваща промишленост - 19,3%, Финансовото посредничество (банки, застрахователни дружества, взаимни фондове и др.) - 19 %, Търговията и услугите – 17 %, Строителство – 6,6%, Транспорт и съобщения – 6%, т.е., в структурно отношение, една добра, за развиваща се пазарна икономика, структура.

Инвестициите в регистрираните в **София** стопански субекти за периода 1992 – 2007г. са за **18 182 млн.щ. долара** (\$ 14 900 на човек от населението), т.е. 68,7 % от преките инвестиции за страната.

Само за 2007г. преките чуждестранни инвестиции в София възлизат на 6 603 млн. щ.д. или 78% от общите за страната (ако по експертна оценка приспадне инвестициите на регистрирани в София, но със структури в страната дружества, то нетния обем инвестиции само за територията на София за 1992-2007г. са 12 000-13 000 млн. щ.д. Това са 45 до 49 % от общите за страната.

Преките инвестиции в **нефинансовия сектор** (2006г.) са за 4 841 млн.щ.долара или 56% от общите за страната. Те са 87% от инвестициите в Югозападния район на планиране и 2/3 от тези в Южна България (с големите икономически центрове като Пловдив, Бургас и Ст. Загора).

За 2007г. в София най-много са инвестициите в секторите: "Операции с недвижимо имущество" - 29%, "Финансово посредничество" – 40%, "Търговия и ремонт" – 11%, "Строителство" – 12% и "Бизнес услуги" – 3%. Както и предишни години и през 2007г. са сравнително малки инвестициите във високотехнологичните отрасли: телекомуникации, производство на машини съоръжения, електронни, електрически и оптични изделия, както в компютърни дейности – общо около 1,2 - 1,4% от общите.

От 1998г. до 2006г. в София са постъпили инвестиции от повече от 90 страни, като водещи по размер са Австрия с 2 999 млн.щ.д., Нидерландия с 1 872 млн.щ.д., Гърция с над 1 833 млн.щ.д., Великобритания с 1 214млн.щ.д., Унгария с 1 121 млн.щ.д., Германия с 873 млн.щ.дол., Италия с 629млн. щ.дол., Кипър с 644 млн. щ.дол., Люксембург с 479 млн.щ.дол., Ирландия 346 млн.щ.д., Швейцария 309 млн. щ.д. и други 15-17 държави с инвестиции над 50 млн.щ.дол.

Страните от ЕС са с традиционно високо инвестиционно присъствие в столицата. За последните 10 години техният дял възлиза на 84% от общите инвестиции (които са над 14 950 млн.щ.дол.), а с останалите европейски страни (без ОНД) - 9 700 млн.щ.долара. Така че европейските инвестиции в София са около 82%. Турция, Русия и САЩ имат инвестиции в порядъка от по 150-300 млн.щ.долара, (8 %), инвеститорите от Азия (Япония, Корея, Китай и др.) – общо млн.300 млн.щ.д. (2%), а всички останали страни (включително офшорни зони) имат сумарни инвестиции за около 1 500 млн.щ.долара, или 8 %, което показва, че в инвестиционно отношение гр. София е най-привлекателния град в България за страните от Европа и страните-членки на Европейския съюз.

На 1 жител (*средногодишно постоянно население по данни от НСИ*) на София през 2007 г. се падат инвестиции (брuto) за 5 325 щ.долара (3 893 евро) – **най-високата годишна стойност досега**, докато за останалата част от населението в страната този показател е 275 щ.д., т.е. съотношение 19:1.

Прогнозата за 2008-2010г. е вероятно намаление на инвестиции в страната и респективно в София с около 15-20% спрямо високите нива на 2007г., като негативен ефект на финансовата криза, но ще останат на обичайното високо равнище постигнато в предходните години. Намалението се предполага в сектора на недвижимите имоти - жилища, бизнес сгради и търговско-логистични центрове, но очакваме увеличение в сектора на ИТ и изобщо на високите технологии, които имат постоянен пазар и по-добра перспектива. Това ще има позитивно отражение, с оглед увеличение на относителния им дял в столичната икономика, тъй като този сектор е с многократно по-високата добавена стойност, в сравнение със сектора на услугите.